

Voorwoord

Beste vrienden van Mater Dei,

Het nieuwe schooljaar staat weer voor de deur. Ik hoop dat het voor iedereen een jaar vol uitdaging, inzicht, enthousiasme, werkvreugde en kwaliteit mag worden.

Wie het jaarboek en de schoolbrochure doorneemt, stuit bij de eerste bladzijden op de schoolvisie. Deze vijfledige visie is evenwichtig opgesteld en moet ervoor zorgen dat onze scholen zich differentiëren van anderen. Ze vormt de leidraad voor leerkrachten, leerlingen en de directeur om elke dag weer samen school te maken. Onze visie geeft richting en stuurt.

Bij een inschrijvingsgesprek komt ze uitgebreid aan bod. Ze wordt theoretisch gekaderd en nog sterker geconcretiseerd met voorbeelden uit de praktijk. De welgekozen voorbeelden die ik mondeling aanhaal moeten illustreren en staven dat de vijf peilers geen lucht of loze woorden zijn.

Er is één peiler die sterk vatbaar is voor verandering: streven naar kwaliteitsonderwijs. Ik maak er steeds

werk van om de aangehaalde voorbeelden tijdens het inschrijvingsgesprek aan te passen. Die van het vorige jaar klinken mij als oude koek in de oren. Kwaliteitsonderwijs kan nooit voor eeuwig verworven zijn. Het is geen label dat je om het aantal jaren moet behalen en daarna een garantie geeft voor de periode die volgt. Kwaliteitsonderwijs is bijna een werkwoord. Hoe harder je werkt, hoe hoger de kans op kwaliteit.

In april dook een artikel van "Klasse voor leraren" in mijn mailbox. Hieronder wordt kort de essentie ervan weergegeven:

*Talenbeleid sterk in centrumsteden
Zes op de tien Vlaamse scholen werken een talenbeleid uit. Basisscholen in centrumsteden doen dit vaker en diepgaander. De meeste scholen investeren in een kwaliteitsvolle communicatie met de ouders. Meer dan de helft van de basis- en secundaire scholen onderzoekt wat het taalniveau van nieuwe leerlingen is. Dat stelde de onderwijsinspectie vast tijdens haar doorlichtingen van basis- en secundaire scholen van december 2009 tot juni 2010.*

Wij horen ontegensprekelijk tot de centrumsteden en zijn inderdaad diepgaand aan het investeren in een degelijk talenbeleid. Het lijkt mij een toepasselijk onderwerp tijdens de volgende inschrijvingsgesprekken. Dit is in onze school een echt staaltje van kwaliteitsonderwijs. Ik doe met veel plezier uit de doeken hoe onze school dit heeft aangepakt. Het kan echter niet in dit voorwoord, dan zou ik alle inspanningen reduceren tot een paar zinnen. Dat vind ik zelf wat onrespectvol ten opzichte van alle collega's die hun schouders onder dit project hebben gezet. U kan de volledige ontwikkeling van ons talenbeleid lezen in het artikel op de volgende bladzijden.

Aansluitend wordt er plaats gemaakt voor onze kinderen. Naar jaarlijkse gewoonte niet met woorden en zinnen maar met beelden. Ze zijn geselecteerd en minutieus in een vorm gegoten in de hoop dat jullie ervan kunnen genieten. Voor de kapoenen zelf blijft dit een uniek aandenken aan het schooljaar 2010 – 2011. Voeg het bij de anderen in één of andere leuke doos. Neem binnen een aantal jaren deze prachtige boekjes weer ter hand en raket de herinneringen op.

Tenslotte wil ik jullie nog veel kijk- en leesplezier wensen. Alle mogelijke reacties zijn welkom via het gekende e-mailadres of via onze website.

Met genegen groeten,
Peter Janssens
directeur lagere school Mater Dei

Inhoud

Visie van de school	8
Talenbeleid! een duurzaam proces!	10
Het team	20
Mater Dei in beeld: Fotoboek	22
Groepsfoto van onze school	57

... pour ...
... à ...
... de ...
... Une ...

... rocher.fr

INNOVATION
15 ANS DE

... son premier concert ...
... cateur de jeunesse, lui de ...
... enche Cosmique Vegetal ...
... etait d'exception sous ...
... efficacité ...

Onze schoolvisie in een notendop

Onze schoolvisie berust op vijf pijlers

1. KWALITEITSONDERWIJS

In onze school wordt in de eerste plaats kwaliteitsonderwijs nagestreefd.

Kinderen hebben recht op een degelijke algemene vorming en op een opleidingsniveau dat beantwoordt aan de eisen van onze maatschappij.

Daarom doen wij een beroep op de dagelijkse inzet van deskundige en enthousiaste medewerkers.

2. CHRISTELIJKE SCHOOL

De hoopvolle boodschap van Christus spreekt ons aan.

Van Jezus Christus leren wij een voorkeur te hebben voor hen die vandaag de minste kansen krijgen. In onze school zijn kinderen met verschillende sociale, culturele en religieuze achtergronden welkom. Wij geven uitdrukking aan ons geloof in het evangelie en volgen het ritme van het liturgisch jaar.

3. OPTIMALE ZORGBREEDTE

Wij “verbreden” onze zorg.

Niet alle kinderen zijn gelijk. Maar alle kinderen zijn wel gelijkwaardig. Ook in onze school zijn er kinderen die extra aandacht vragen. Wij proberen het aanbod van de school aan te passen aan de noden en talenten van de kinderen, en niet omgekeerd. Wij streven naar opbouwende relaties tussen alle partners van de school: kinderen, ouders, schoolteam en beleidsmakers.

4. WAARDENOPVOEDING

Wij gaan de vraag naar zingeving en ethische waarden niet uit de weg.

In een wereld die de kinderen dikwijls tot consumenten herleidt, streven wij naar het bespreekbaar maken van de vraag naar zingeving en van ethische waarden, als solidariteit, vrede en gerechtigheid. In onze opvoeding streven wij naar de ontwikkeling van de zin voor het schone en naar een eerlijke reflectie over de werkelijkheid.

5. HET “GEZAG VAN HET HART”

Het gezag van het hart doet wonderen.

Onze school beperkt zich niet tot het doorgeven van kennis. Wij werken bewust opvoedend. Wij willen van de kinderen en jongeren houden, hen bevestigen in hun persoonlijke groei en hen hiertoe stimuleren door aanmoedigend optreden. De actieve en affectieve nabijheid is de basis van een assisterende stijl.

Talenbeleid: een duurzaam proces!

In onze vorige editie werd een eerste aanzet gegeven om een degelijk talenbeleid uit te werken. De eerste kleine stapjes werden gezet in het ontrafelen van alle mogelijke parameters die ons talenbeleid moeten vorm geven.

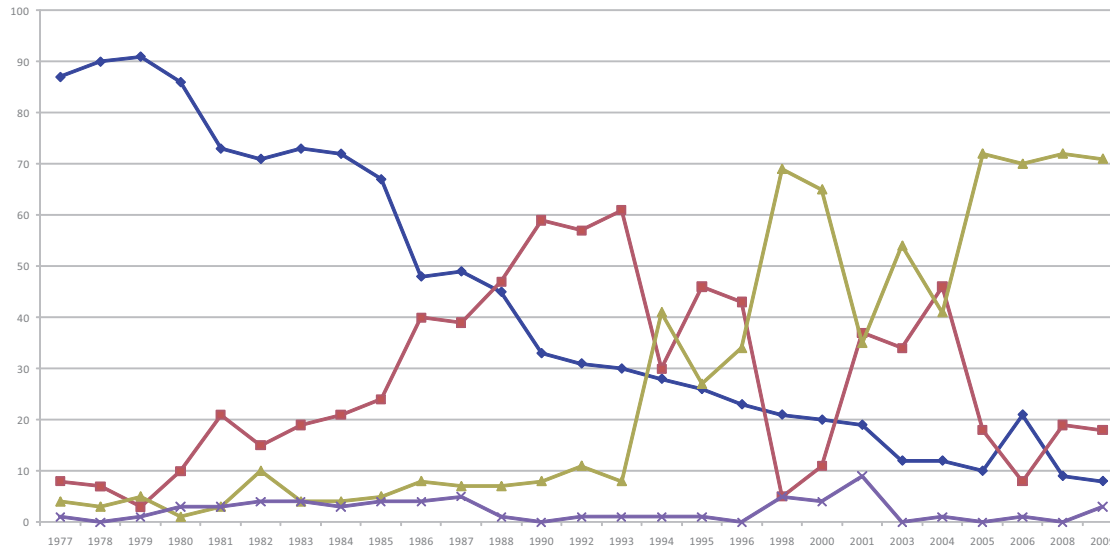
Verschuilde input- en outputfactoren kwamen uitgebreid aan bod. Ongetwijfeld herinnert iedereen zich de sprekende grafiek waarbij de evolutie van de thuistaal van onze kinderen in beeld werd gebracht. We herhalen hem ook graag, omdat die trend de aanzet is tot het ontwikkelen van een doorgedreven talenbeleid.

Een homogeen Nederlandstalig publiek zou een school nooit in die mate aanzetten om van een talenbeleid een topprioriteit te maken. Vandaar de ministeriële initiatieven die recentelijk publiek werden gemaakt. Scholen worden aangemoedigd om ook het Engels en mogelijk andere talen een plaats te geven. In een eerste fase zullen dergelijke initiatieven enkel op hoog niveau stof geven tot heel wat discussie.

Uitgebreide theoretische kaders en de daaruit

vloeiende taalonderwijsmodellen komen in dit artikel niet voor. De hoofdpodracht, in al zijn complexiteit, blijft voor onze school het vormgeven van structuren waarbij al onze kinderen een taalaanbod op maat krijgen. De diversiteit vormt daarbij een grote uitdaging. We bieden extra kansen aan Franstalige kinderen om het Nederlands verder te ontwikkelen, maar ook Nederlandstalige kinderen hebben recht op een degelijk tweede taalonderwijs op maat. Daarbij komt dat de klemtoon moet liggen op verbale communicatie binnen deze tweede taalontwikkeling.

Dit laatste zette ons aan, eveneens te lezen in de vorige editie, om ook een aantal outputparameters te onderzoeken. Er werd uitgebreid gefocust op interne en externe niveaubepalingen binnen de verschillende taaldomeinen. Enerzijds nemen wij jaarlijks de VLOT-testen af, die moeten ervoor zorgen dat we zicht krijgen op het taalvaardigheidsniveau van onze leerlingen. Anderzijds nemen we ook deel aan de Interdiocesane Proeven op het einde van het zesde leerjaar. In 2008 werd een externe peiling van het Vlaams ministerie van

- ◆ Nederlandstalig
- Taalgemengd
- ▲ Franstalig
- × Anderstalig

onderwijs, afgenomen voor alle aspecten van de tweede taalkennis Frans van onze zesdeklassers.

Uitgebreide informatie over deze niveaubepalingen kunt u consulteren via onze website, waar een digitale versie van alle vorige edities van het jaarboek beschikbaar blijft. http://www.kleuterenlagereschoolmaterdei.be/lager_kennismaking.html

Tot daar de herhaling van hetgeen we al wisten op het einde van het vorige schooljaar. Op zich al een hele analyse maar van een verdere uitwerking van het talenbeleid was toen nog geen sprake.

Het werd tijd om rond tafel te zitten en ook externe hulp in te roepen voor het verder ontwikkelen van een doordacht plan. Scholen kunnen rekenen op vraaggestuurde hulp van twee ondersteuners: het OCB (Onderwijs Centrum Brussel) in samenwerking met VBB (Voorrangsbeleid Brussel).

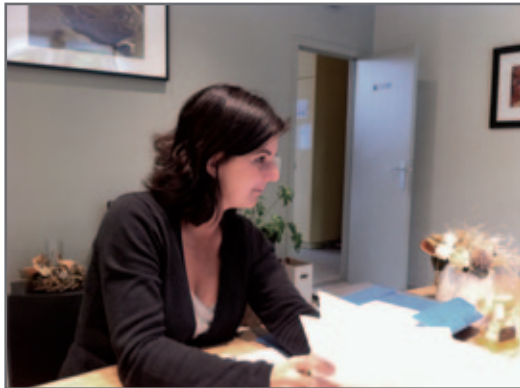
Deze twee organisaties zijn reeds geruime tijd actief in Brussel en hebben elk een specifieke opdracht.

***Het Onderwijscentrum Brussel (OCB)** heeft als missie om de kansen van alle kinderen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel te vergroten, de kansen om vanuit hun sociale, culturele, talige diversiteit de eindtermen te behalen in een schoolomgeving waar het welbevinden en de betrokkenheid hoog is.*

Dit gebeurt via ondersteuning en scholing van schoolteams. Die ondersteuning leidt tot professionaliteitsverhoging van de school, de directie en de leraren en wil de interactie tussen school, ouders en buurt optimaliseren.

***Voorrangsbeleid Brussel vzw (VBB)** ondersteunt netoverschrijdend basisscholen op het gebied van taalvaardigheidsonderwijs, efficiënt omgaan met diversiteit en differentiatie, samenwerken met ouders en samenwerken met andere onderwijspartners. Hoofddoel: het vergroten van de professionaliteit van leerkrachten met het oog op het verkleinen van de leer- en ontwikkelingsachterstanden van leerlingen. De directies krijgen ondersteuning over hun rol als leider en vernieu-*

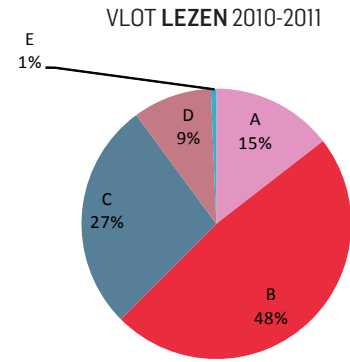
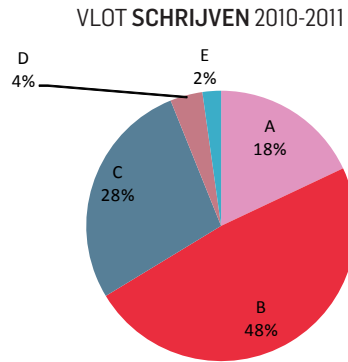
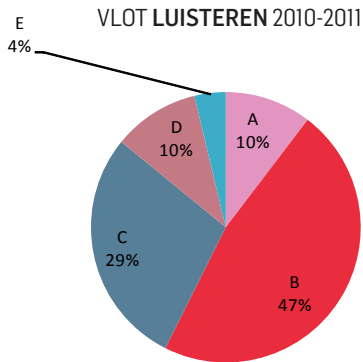
Deze twee partners leken ons ideaal om mee in zee te gaan en samen een gestructureerd talenbeleid op te bouwen. Na toelichting kon onze vraag rekenen op de steun van het OCB. Ellen Daniëls werd voor onze school als deeltijdse medewerker aangesteld. Haar hoofdtaak bestaat om ons te begeleiden in de ontwikkeling van een traject.

Ellen Daniëls

In een eerste fase werd er verder gebrainstormd op basis van de uitgebreide analyse. De beginsituatie leek ons duidelijk, maar toch bleven er een aantal vragen.

We hebben zicht op het taalvaardigheidsniveau van alle leerlingen op vlak van luisteren, lezen en schrijven. De resultaten van de VLOT-toetsen zijn ingedeeld in verschillende categorieën. De A- en B-zone liggen boven het gemiddeld resultaat. De C-, D- en E-zone liggen onder het gemiddelde en vormen dus de groepen die opgevolgd moeten worden.

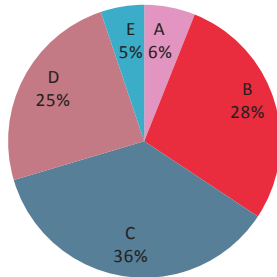

Het domein "Spreeken" was nog onontgonnen. We hadden geen zicht op het ontwikkelingsniveau van onze kinderen. Wat er zich op vlak van "spreken en luisteren" in de klas afspeelt, hadden we slechts een vaag vermoeden. Twee extra onderzoekitems werden stilaan duidelijk. In een eerste fase willen we een beeld krijgen van het spreekniveau van alle leerlingen. Aansluitend willen we weten hoeveel onderwijstijd er geïnvesteerd wordt in verbale communicatie. Dit leidde ons aanvankelijk tot een dubbel traject. Ellen Daniëls coachte de leerkrachten op vlak van het

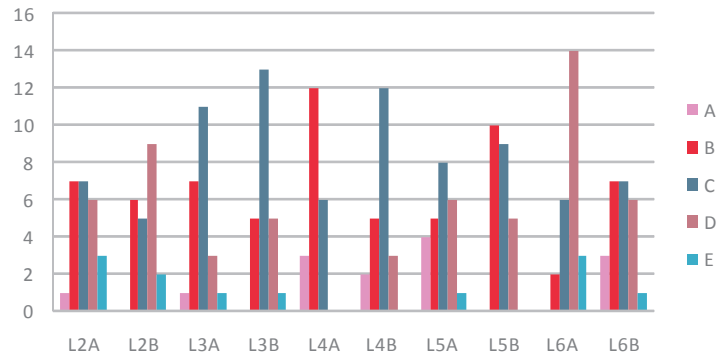
evalueren van spreken. Zij duidde de noodzakelijkheid van het evalueren. Zij nam ook de tijd om het gehele evaluatieproces te analyseren. De doelen werden geformuleerd, de materialen werden geanalyseerd en ook de methodiek werd systematisch overlopen. Het was een werk van lange adem, wetende dat de spreektoets bij elke leerling individueel moet worden afgenomen. Na twee trimesters kregen we zicht op het niveau van spreekvaardigheid bij al onze leerlingen.

Onderstaande grafieken geven dit weer per klas alsook op schoolniveau. U zal ook merken dat de resultaten voor spreken beduidend lager liggen dan de resultaten bekomen bij de andere domeinen.

VLOT SPREKEN 2010-2011

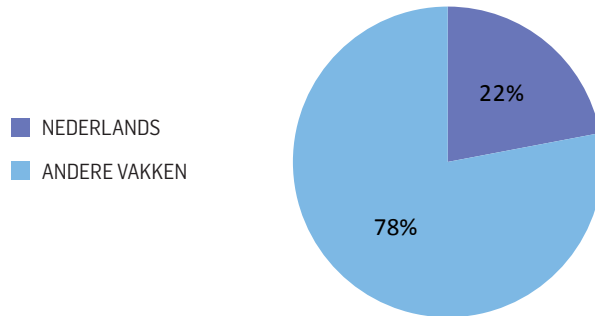

OVERZICHT VLOT SPREKEN 2010-2011 PER KLAS

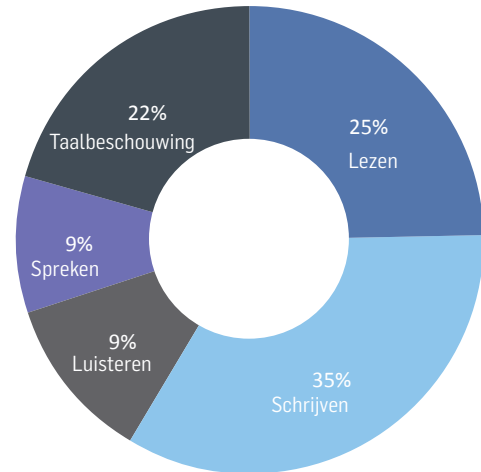

In een gelijklopend traject trachtten we zicht te krijgen op de aangeboden inhouden binnen het taalonderwijs. De leerkrachten namen hun agenda ter hand en categoriseerden een hele periode de verschillende taallessen per domein. Na vijf weken kregen we een beeld van de inhoudelijke verdeling van de taalonderwijstijd binnen de verschillende domeinen. Met eenzelfde moeite berekenden we het procentuele aandeel van de taalonderwijstijd ten opzichte van het totale pakket, zijnde 28 lestijden per week. We geven op de volgende pagina van beide situatieschetsen een synthese op schoolniveau, het gemiddelde van alle klassen.

PROCENTUEEL AANDEEL NEDERLANDS TOV HET TOTAAL ONDERWIJSAANBOD

OVERZICHT OP SCHOOLNIVEAU: % VERDELING TAALANBOD BINNEN 4 DOMEINEN VAN TAAL

Snel werd het duidelijk dat de minder goede resultaten voor de spreektesten gedeeltelijk geassocieerd kunnen worden met de geïnvesteerde onderwijstijd. De taalonderwijstijd moet evenredig verdeeld worden onder de vier domeinen: spreken, luisteren, lezen en schrijven (elk goed voor 25 % van de taalonderwijstijd). Slechts 9% werd benut om respectievelijk spreek- en luistervaardigheden te trainen. Het vak spelling daarentegen krijgt in vergelijking met het totaalaanbod te veel aandacht.

Dit aandachtspunt werd uitgebreid besproken op personeelsvergaderingen. Het vergt een grote inspanning van leerkrachten om het tij te doen keren. Het taalaanbod Nederlands zou moeten onderworpen worden aan een strenge kwaliteitscontrole. Daarbij mag niet uit het oog verloren worden dat men een evenredige verdeling binnen de vier domeinen respecteert.

Wat de spreek- en luistertaken betreft gaven we al een eerste aanzet. Tijdens de pedagogische studiedag in maart focusten we op spreken. In een eerste deel werkten we rond visie met als aandachtspunt het creëren van een krachtige leeromgeving voor spreken en luisteren. Aansluitend maakten we in een tweede deel tijd voor de eigen klaspraktijk. Volgende items kwamen aan bod: taalgroeimiddelen doorheen de dag, interactie in kleine kring, spreekbeurten en de rol van ouders. Het was een boeiende vergadering maar ook daar werd ons duidelijk dat dit een titanenwerk zou worden. In het merendeel van de leerjaren moeten spreektaken, maar ook vaak nog luistertaken, ontwikkeld worden. Bestaande methodes kunnen een verrijkende inspiratiebron zijn maar kant-en- klaarmateriaal dat specifiek voldoet aan onze noden is er niet voor handen. Dit betekent dat leerkrachten het jaar rond moeten investeren in nieuwe luister- en spreektaken.

Ze houden daarbij rekening met een evenredig aanbod binnen de vier domeinen. Het tempo waarin deze taken moeten gemaakt worden ligt hoog, heel erg hoog. Bovendien moet ook gewaakt worden over de kwaliteit van het aanbod.

Uiteraard staan er naast het uitwerken van een rijk en sterk didactisch spreek- en luisteraanbod, ook nog andere actiepunten in het prioriteitenplan. Het stimuleren van een hoge betrokkenheid, het verder uitwerken van muzische activiteiten gelinkt aan het leerplan, het spellingsonderwijs inhoudelijk onder de loep nemen, het zorgbeleid verder ontwikkelen,... Werkpunten die al geruime tijd de nodige aandacht krijgen en waarbij we reeds heel wat stappen hebben gezet. Moeten we deze zaken nu opzij schuiven en in "time out" zetten? Het antwoord hierop is duidelijk "neen". Met de wetenschap dat je bij een vernieuwingsproces na elke actie moet overgaan tot evalueren en daarna bijsturen om dan weer tot actie te kunnen komen, is het onmogelijk om een deel van onze investeringen zomaar in de koelkast te stoppen. De kans bestaat dat na verloop van tijd er geen spoor meer te bekennen is van al onze moeite. Het langdurig opvolgen, in de aandacht brengen, evalueren en ook stimuleren blijft een topkenmerk van onze jaaractieplannen. Na veel piekeren en overleg kwamen we tot het

volgende besluit. De titularissen moeten extra hulp krijgen bij het uitwerken van het spreek- en luisteraanbod. Externe hulp door Ellen was al vanzelfsprekend, maar de intensiteit moet verder worden opgedreven tot boven de mogelijkheden van onze OCB'er. Er restte ons maar één optie: het creëren van een taalbeleidsondersteunende functie.

Deze beleidsondersteuner kreeg de volgende opdracht:

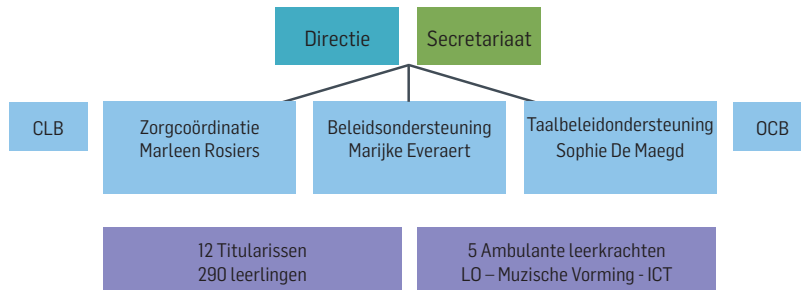
- **lid van het kernteam**
 - wekelijks vergaderen om planning en overleg vast te leggen
 - mee bepalen van prioriteitenplan en concrete invulling ervan
 - voorbereiden van personeelsvergadering
 - aanvullen van het schoolwerkplan wat betreft taalbeleid
- **taalbeleidsondersteuner**
 - bepalen van doelstellingen en strategieën die je gaat hanteren bij het uitvoeren van de job
 - zicht krijgen op bruikbaar materiaal en bronnen
 - bijscholen op vlak van taalonderwijs

- in kaart brengen van de beginsituatie van het taalaanbod in onze lagere school
- organiseren van overleg met titularissen
- uitwerken van leerlijnen voor alle leerjaren voor alle domeinen - in overleg met de titularissen
- reflecteren over, vorm geven en bepalen van een differentiatie-model waarbij Frans en Nederlands op maat kan worden aangeboden
- opstellen van een model waarbij kinderen getest worden en in groepen kunnen worden ingedeeld
- opvolging en bijsturen van het uitgewerkte model - door klasbezoeken - observaties - zelfevaluaties
- uitwerken van een leerlijn Frans in overleg met titularissen voor beide groepen
- initiatie Frans in de eerste graad voor Nederlandstalige leerlingen tot stand brengen

Deze nieuwe functie betekent eveneens een uitbreiding van het organigram van onze school.

Organigram van de school

Met veel idealisme werden gesprekken gevoerd en werd afgetast welke leerkracht past in het profiel. Het lag voor de hand dat we niemand buiten het team zouden aantrekken om deze opdracht op te nemen. De beleidsondersteuner moet de teamleden, de populatie, de schoolcultuur, de ouders en de inhoudelijke werking kennen. Het heeft een aantal weken geduurd voor de witte rook eindelijk kon verschijnen en dat deze nieuwe functie een bekend gezicht kreeg. Juf Sophie van het 2de leerjaar zal vanaf schooljaar 2011-2012 parttime de functie opnemen. Zij rekent uiteraard op de

steun van het kernteam: Juf Marleen (zorgcoördinatie), Juf Marijke (algemene beleidsondersteuning), Ellen (OCB) en de directeur, maar nog meer op de steun van het gehele leerkrachtenteam. Elke titularis zal immers het spreek- en luisteraanbod samen met Juf Sophie moeten vorm geven. Het wordt een gedeelde verantwoordelijkheid met een duidelijk afgebakende inzet.

Met deze laatste woorden rest mij alleen onszelf en heel in het bijzonder Juf Sophie, nog veel succes toe te wensen.

Het team

Juf Katrien

Juf Pascale

Juf Sophie

Juf Chris

Juf Isabelle

Juf Mieke

Meester Peter

Juf Anneleen

Juf Virginie

Juf Marleen

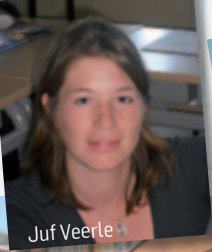
Juf Carine

Juf Hilde

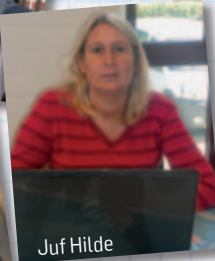

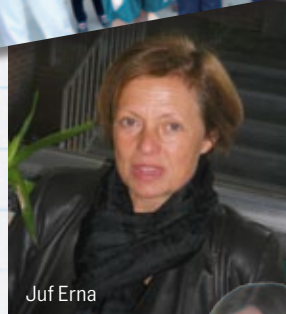
Juf Jessi

Juf Veerle

Juf Hilde

Juf Erna

Chris

Marijke

Juf Christina

Aagje

Eerste jaar

Tweede jaar

Derde jaar

Vierde jaar

Vijfde jaar

Zesde jaar

